

7. SINIF TÜRKÇE DERSİ

TAM ÖĞRENME ÇALIŞMASI

BİRLEŞİK ZAMANLI FİİLLER

KONU ANLATIMI

BİRLEŞİK ZAMANLI FİİLLER

Basit Zamanlı Fiil (Basit Çekimli Eylem)

Sadece bir kip eki almış fiillere basit zamanlı fiil denir.

Örnek

oku**y**orum » çalış**ma**lısın

Birleşik Zamanlı Fiil (Birleşik Çekimli Eylem)

Fiilin birden fazla kip eki almasıyla oluşan fiillere birleşik zamanlı fiil denir.

Fiilin birleşik zamanlı olması demek iki kip ekinin yan yana gelmesi demektir. Birleşik zamanlı fiillerde ikinci kip eki her zaman ek fiildir.

Birleşik zamanlı fiillerin üç çekimi vardır:

- 1- Hikaye Birleşik Zamanlı Fiiller (idi)
- 2- Rivayet Birleşik Zamanlı Fiiller (imiş)
- 3- Şart Birleşik Zamanlı Fiiller (ise)

Eve geldiğimde halen uyuy**ordu**. (uyuyor idi)

Şimdiki zamanın hikayesi

İsmail Beyler yarın bize gelece**kmiş**. (gelecek imiş)

Gelecek zamanın rivayeti

Bu dönem takdir alır**sa**n sana tablet alacağım. (alır isen)

Geniş zamanın şartı

Birleşik Zamanlı Fiillerin Cümleye Kattığı Anlamlar

1-Küçümseme / İnanmama Anlamı

Pastayı çok güzel yapmış**mış**.

2-Terk Edilmiş Alışkanlık Anlamı

Küçükken oyuncaklarımızı kendimiz yapardık.

3- Başkasından Duyuma Anlamı

Öğrenciler sınıfta kitap okuyor**muş**.

4-Gerçekleşmemiş Beklenti Anlamı

Hafta sonu birlikte yemeğe gidecektik.

5-Kesinlik Anlamı

Kalemleri bırakın, sınav sona ermiş**tir**.

6-Olasılık / İhtimal Anlamı

Koşuyoruz ama otobüs çoktan kalkmış**tır**.

ALIŞTIRMA

Aşağıdaki cümlelerde birleşik zaman bulunanları işaretleyiniz.

- [] Ahmet amcanın oğlu bankada çalış**ıy**ormuş.
- [] Önemli şeyler yapan bu insanların kim olduğunu bilmeliydi.
- [] İsmarladığımız eşyalar yarın geliyor.
- [] Önceden bir deftere haftalık denemeler yazardım.
- [] Buraya gelece**kse** önceden haber vermeli.
- [] Ödevini yetiştirmek için sabah erkenden kalkmış.
- [] Sınıfta araştırma sonuçlarını anlatacaktı.
- [] Sabahları sahilde yürüyüş yapıyormuş.
- [] Tahtadaki yazıyı defterimize yazıyoruz.
- [] Öğrenciler zil çalınca bahçede toplanacaklardı.
- [] Ödevlerini yaptıysa dışarıya çıksın.
- [] Defterinin arka sayfasına güzel bir resim yapmıştı.
- [] Her gün yirmi dakika kitap okuyormuş.
- [] Kargo eşyaları eve kadar getirdi.
- [] Şiiri ezberlemesi için kardeşine yardım etmiş.
- [] Her pazar sinemaya giderdim.
- [] Soruların tümünü yapamıyorsan tekrar konu çalışmalısın.
- [] Anlamadığın konuları öğretmenine sormalısın.
- [] Soruların hepsini o bilmişmiş.
- [] Sabah ilaçlarını almayı unutmuş.
- [] Dün akşam hasta ziyaretine gidecektim.
- [] Söylediklerimi dinlerse başarılı olur.
- [] Yaptığı yemekten komşusuna da ayırdı.

ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde yer alan boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

rivayet - ek fiil - hikaye – birden fazla – şart - basit

Sadece bir kip eki almış fiillere zamanlı fiil denir.

Fiilin kip eki almasıyla oluşan fiillere birleşik zamanlı fiil denir.

Birleşik zamanlı fiillerde ikinci kip eki her zamandir.

Birleşik zaman , , olarak üç gruba ayrılır.

Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik zamanlı fiilleri bularak altını çiziniz ve türünü örnekteki gibi yazınız.

Komşumuz sabahları ekmek almaya giderdi.

Geniş zamanın hikayesi

Vatan sevgisinin ne demek olduğunu çok iyi biliyordu.
.....

Bizden önce indiyse bizi orada beklemesini söyle.
.....

Hazırlanan eşyalar hayır kurumuna gitmeliymiş.
.....

Sizde bu sorulara güzel cevaplar vereyiniz.
.....

En güzel mesajı kendisi yazmışmış.
.....

Aşağıdaki fiiller verilen birleşik zamana göre çekimleyiniz.

Koş- şimdiki zamanın rivayeti II. Tekil Kişi
.....

Uyu- şartın hikayesi I. Çoğul Kişi
.....

Gel- gerekliliğin şartı III. Çoğul Kişi
.....

TEST

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde -di'li geçmiş zamanın şartıyla çekimlenmiş bir fiil vardır?

- A) Arkadaşı Danimarka'da elektronik mühendisi idi.
- B) Sen de bizimle gelseydin memnun olurduk.
- C) Oraya gittiyse ne yapalım?
- D) Keşke ben onlarla tavşan avına çıksaymışım.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik çekimli bir eylem yoktur?

- A) Ödevlerini zamanında yapsaydın seni sinemaya götürürdüm.
- B) Bir dahaki sefere bu kadar hata istemiyorum.
- C) Yaklaşık on kişi teleferikten düşmüştü.
- D) O, herkesi kendisi gibi bilirdi.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geniş zamanın şartıyla çekimlenmiş bir eylem vardır?

- A) Ferda, sanat hayatına bir sünger çekmişti.
- B) Selçuk'un düğünü ne zaman olacaktı?
- C) Teyzeme misafirliğe gittiğimizde bize birbirinden güzel reçeller ikram ederdi.
- D) Soruyu doğru cevaplarsan sana bisiklet alacağım.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gereklilik kipinin rivayeti ile çekimlenmiş bir eylem vardır?

- A) Anladım ki ben dediklerinizi yapmalıyım.
- B) Onu daha önce buralarda görmemiştik.
- C) Klasörleri hazırlarsan haber verirsin.
- D) Başıma gelecekleri bilseydim İstanbul'a gider miydim hiç?

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde istek kipinin hikayesiyle çekimlenmiş bir fiil vardır?

- A) O esnada görmeliydiniz onun yüzündeki hali.
- B) Firmanın arabasıyla binanın duvarına çarpmıştı.
- C) Biraz daha çalışaydın oğlum sen de.
- D) Sabah kahvaltısı yapsaydın acıkmazdın.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik çekimli bir eylem yoktur?

- A) Ankara'da hava sıcaklığı eksi on derecedeydi.
- B) İşte bu konuda yanılmıştım.
- C) Sınıfça bizim okul takımının maçını izlemeye gidecektik.
- D) Hayatım boyunca ona yamuk yapmamıştım.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde -di'li geçmiş zamanın hikayesiyle çekimlenmiş bir eylem vardır?

- A) Biz de seni akıllı biri sanırdık.
- B) Otobüsteki levhaları görmemiş miydin?
- C) Bir zamanlar bizim köye kurtlar indiydi.
- D) Kar yağdıktan sonra görmeliydiniz manzarayı.